

Tilsyn i endring

Kommuneoverlegemøte 9.10.23

Frode Engtrø, assisterende fylkeslege

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Helse- og omsorgstjenesteloven

§ 5-5 Kommunelege – medisinskfaglig rådgivning

Kommunen skal ha en eller flere kommuneleger som skal utføre de oppgaver kommunelegen er tillagt i lov eller instruks. Kommunen kan samarbeide med andre kommuner om ansettelse av kommunelege. Kommunelege plikter på anmodning fra departementet å delta i lokal redningsentral.

Kommunelegen skal være medisinskfaglig rådgiver for kommunen.

Hvorfor har det blitt så skummelt?

Helsetilsynsloven § 1

«Lovens formål er å etablere et statlig tilsyn som **bidrar til å styrke sikkerheten og kvaliteten** i helse- og omsorgstjenesten og befolkningens **tillit** til helsepersonell og helse- og omsorgstjenesten.»

Endringer/trender:

- Fokus på feil - > fokus på læring
- Individ - > system
- Mer pasient - og brukerinvolvering

Endring av tilsynsmyndighetenes plikt til å vurdere henvendelser om mulig pliktbrudd – ny § 7-4a) i pbrl

«Statsforvalteren skal vurdere de synspunkter som er fremsatt i anmodningen etter §7-4 første ledd, og kan også ta opp forhold som ikke er berørt i anmodningen

*Statsforvalteren skal vurdere **hvordan** anmodningen skal følges opp. Dersom det er grunn til å anta at det foreligger forhold som er til fare for pasient- og brukersikkerheten, skal statsforvalteren **snarest mulig** undersøke forholdet...»*

Forarbeidene: Også vurdere **om** en anmodning skal følges opp.

HOL § 4-2 a)

- Kommunen eller andre som yter tjenester etter loven her, har plikt til å **besvare henvendelser om kvalitet og pasientsikkerhet** fra pasienter og brukere, eller den som opptrer på vegne av pasienten eller brukeren. Bestemmelsen gjelder også henvendelser om kvalitet og pasientsikkerhet fra nærmeste pårørende til avdød pasient eller bruker eller fra nærmeste pårørende til pasient eller bruker over 18 år uten samtykkekompetanse.
- Henvendelser om kvalitet og pasientsikkerhet skal besvares på egnet måte og oppfylle krav til informasjon etter pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 3.

1-5 – > ulike behandlingsmåter

- 1 - råd og veiledning (Ikke videre tilsynsmessig oppfølging)
- 2 - klage sendes dere for eventuell kvalitetsforbedring.
- 3 - egenvurdering m/rapport
- 4 - møte med virksomheten
- 5 - skriftlig saksbehandling /«gammeldags tilsynssak».

Trøndelag - tilsynssaker

Behandlingsmåte	2020 – hele året	2.10.22 - 1.10.23
1	«Lokal avklaring» 113	160
2		293
3		87
4		1
5	222	72
Sum	335	613

Administrativ reaksjon/Statens helsetilsyn

~~Advarsel~~ Faglig pålegg

Begrensning i rekvireringsrett

Begrensning/tap av autorisasjon

NB: Kun et fåtall av tilsynssakene sendes over til Helsetilsynet, Historisk gjelder dette mindre enn 10 % av sakene behandlet som gammeldags tilsynssak, og nå enda færre. De fleste saker blir avgjort og avsluttet lokalt hos Statsforvalteren.

Helsepersonelloven § 56 om faglig pålegg til helsepersonell

*«Tilsynsmyndighetene kan gi pålegg til helsepersonell om å gjennomføre tiltak for å heve sin kompetanse. Pålegget kan gis når helsepersonell forsettlig eller uaktsomt overtrer plikter etter denne lov eller bestemmelser gitt i medhold av den, hvis pliktbruddet er egnet til å medføre fare for sikkerheten i helse- og omsorgstjenesten, til å påføre pasienter eller brukere en betydelig belastning eller til i vesentlig grad å svekke tilliten til helsepersonell eller helse- og omsorgstjenesten. Pålegget må være **nødvendig** for å forebygge at helsepersonellet foretar nye overtredelser. Faglig pålegg er **enkeltvedtak** etter forvaltningsloven.»*

Vakum etter at advarsel forsvant:

- Flere saker avgjøres hos SF:
 - faglig svikt
 - rekvireringssaker
 - taushetsplikt
- Flere saker må eventuelt vurderes for begrensning i autorisasjon.

«Klager»

1. Muntlige besværelser
2. Skriftlig klage til lege/legekontor/kommunen.
3. Tilsynssaker: Behandlingsmåte 1-5. Stor endring.

Fra veileder om tilsyn med fastleger:

a.kommunen har et overordnet ansvar for kvaliteten i fastlegetjenesten etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1, jf. § 3-2 første ledd nr. 4.

b.kommunen er ansvarlig for at tjenestene som tilbys eller ytes av helse- og omsorgstjenesten er faglig forsvarlige, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 jf. § 3-1 og forskrift om fastlegeordning i kommunene (fastlegeforskriften) § 7 første ledd

c.kommunen skal sørge for at tjenestene er tilrettelagt på en slik måte at det enkelte helsepersonell kan utføre sine oppgaver på forsvarlig måte, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 første ledd bokstav c og helsepersonelloven § 16

d.kommunen skal sørge for at det arbeides systematisk med kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet i fastlegetjenesten, jf. fastlegeforskriften § 7 og forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten.

Legen og kommunen

- Fastlegeordningen er en måte for kommunen å organisere allmennlegetjenesten.
- Fastleger utøver en tjeneste for/på vegne av kommunen, likt med f.eks. sykehjem/helsestasjon o.l.
- Kommunen har øverste ansvar, og skal: følge med + legge til rette. Har et overordnet ansvar.
- Krever: Dialog og god kontakt med fastlegene.
- SF skal i fastlegesaker involvere kommunen oftere enn tidligere praksis.

Fastlegeforskriften – om kommunens ansvar

§ 7:

Kommunen skal sørge for at befolkningen gis et forsvarlig tilbud av allmennlegetjenester, hvor fastsatte kvalitets- og funksjonskrav i fastlegeordningen overholdes, jf. kapittel 4

Kapittel 4 utdyper innholdet i kommunens overordnede ansvar.

Kapittel 4. Funksjons- og kvalitetskrav

§ 16. Krav til kvalitet

§ 17. Oversikt over listeinnbyggerne

§ 18. Oppfølgingstilbud

§ 19. Medisinskfaglig koordinering og samarbeid

§ 20. Individrettet forebygging som integrert del av tjenesteytingen

§ 21. Allmenne tilgjengelighetsbestemmelser

§ 22. Øyeblikkelig hjelp til listeinnbyggere

§ 23. Hjemmebesøk

§ 24. Henvisningspraksis

§ 25. Legemiddelbehandling

§ 26. Sykefraværsoppfølging

§ 27. Elektronisk pasientjournal m.m.

§ 28. Tolk

§ 29. Krav til rapportering

Tilsyn med fastleger:

- Fortsatt SF som er tilsynsmyndighet med faglig utøvelse.
- Ofte som behandlingsmåte 2, oftest sendt direkte til fastlegen.
- Vi prøver å bruke mer telefon.
- I noen utvalgte behandlingsmåte 5 saker har vi brukt møte med fastlegen for å opplyse saken. Gir økt trygghet for legen, og vi får opplyst saken bedre.

Fra veileder for tilsyn med fastleger:

Opplysninger som er underlagt taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13 a flg. kan i utgangspunktet ikke deles. Som hovedregel innebærer dette at vi ikke oversender opplysninger om pasienter eller personopplysninger om helsepersonellet. Taushetsplikten er likevel ikke til hinder for at opplysninger som omhandler faglig virksomhet kan videreformidles til kommunen. Dette følger av fvl § 13 b første ledd nr. 2 der det fremgår at taushetsplikten ikke er til hinder for at «opplysningene brukes for å oppnå det formål de er gitt eller innhentet for»